

Henkilöstön työterveyshuollon palveluiden kilpailuttaminen

Ahall 16.05.2022 § 90

Valmistelija: Janne Niemeläinen, muutosjohtaja, puh. 044 717 9460, janne.niemelainen@kuh.fi

Työterveyshuollon palveluiden nykytilanne ja työterveyshuollon vaatimukset

Hyvinvointialueelle tulee siirtymään noin 12.500 työntekijää.

Hyvinvointialueen luovuttajaorganisaatioiden työterveyshuollon palveluiden tuottamisesta vastaavat tällä hetkellä Järviseudun Työterveys Oy, Pihlajalinna Oy, Terveystalo Oy sekä Lapinlahden oma työterveyshuolto. Järviseudun työterveys Oy tuottaa työterveyshuollon palvelut lähes 10.000 siirtyvälle työntekijälle. Järviseudun Työterveys Oy:llä on nykyisin toimipisteet Kuopiossa, Siilinjärvellä, Varkaudessa sekä Tuusniemellä.

Sairaanhoidopiirin purkautumisen myötä hyvinvointialueelle tulee siirtymään sairaanhoidopiirin osakeomistus Järviseudun Työterveys Oy:stä.

Alustavan tiedon mukaan hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön suurimmat työkykyriskit ovat:

- mielenterveyden häiriöt sekä sairaudet
- tuki- ja liikuntaelin sairaudet ja oireet

Erityisenä huomiona ja huolena on esihenkilöiden työssä jaksaminen ja sen tukeminen työterveysyhteistyönä. Esihenkilöt ovat osa henkilöstöä ja heidän työn kuormitustekijöitä tulisi tarkastella samalla tavalla kuin muiden ammattiryhmien.

Siirtyvän henkilöstön sairauspoissaolokustannukset (laskettuna 350 €/pv sis. välittömät ja välilliset kustannukset ilman kela-korvausta) tulevat olemaan noin 83M€ vuodessa.

Työterveyshuollon palveluilta odotetaan työelämän tarpeiden mukana kehittyvää palvelujen tarjontaa työterveysyhteistyökumppanuutta HR:n ja esihenkilöiden kanssa, joka tarkoittaa mm. seuraavia asioita:

- ammattitaitoinen henkilöstö
- asiakasymmärrys ja -lähtöisyys: aktiivinen vuoropuhelu palveluntarjoajan ja organisaatioasiakkaan välillä
- työterveyshuollon kustannusten avoimuus ja läpinäkyvyys: mistä kustannusten nousu tai lasku kertovat

- työterveyshuollon ymmärrys organisaation henkilöstön terveydellisen työkyvyn tilanteesta suhteessa työtehtävien kuormitustekijöihin
- yhteisesti jaettu tieto siitä, miten työntekijöiden käynnit ja diagnoosit liittyvät työhön ja tuon tiedon hyödyntäminen
- toiminnan kehittäminen yhteistyössä asiakasorganisaation kanssa; työterveyshuolto tietää oman roolinsa
- laadun varmistaminen
- reklamaatioiden/palautteiden käsittelyprosessi ja avoimuus palautteiden suhteen, ja ennen kaikkea tieto siitä, mihin toimenpiteisiin palautteet ovat johtaneet. Palautetta täytyy kerätä sekä työntekijäasiakkailta että organisaatioasiakkaalta!
- tiedolla johtamisen kannalta tarpeelliset, toimivat raporttityökalut ja ammattitaito raporttien tuottaman datan tulkitsemiseen ja analysointiin
- tehokas poissaolojen seuranta ja niihin reagoiminen
- lakisääteiset vaatimukset täyttävä palvelukokonaisuus
- henkilöstön terveydenhoidon harmonisoitu palvelukokonaisuus, joka huomioi eri-ikäisten työntekijöiden palveluiden käytön; myös etäpalvelut
- yhteistyö esihenkilöiden kanssa
- kattavat ennaltaehkäisevät palvelut
- sairaanhoidon palveluiden tuottaminen ja kehittäminen tarvelähtöistä

Asian aiempi käsittely

Vate on käsitellyt työterveyshuollon palveluiden järjestämistä 18.10.2021 kokouksessaan ja päättänyt, että työterveyshuollon palveluiden järjestäminen ja tuottaminen päätetään myöhemmin erikseen; tukeudutaanko Järviseudun työterveys Oy:n palveluihin vai kilpailutetaanko työterveyshuollon palvelut kokonaisuudessaan.

Hyvinvointialueen valmistelijat ovat neuvotelleet hyvinvointialueen henkilöstön työterveyspalveluiden kilpailuttamisesta pääomistajien; sairaanhoitopiiri, Kuopio, Siilinjärvi ja Varkaus kanssa. Pääomistajat ovat käsitelleet asiaa myös omistajaohjauksessaan. Pääomistajien käsityksen mukaan työterveyshuollon palveluita ei tulisi kilpailuttaa tässä vaiheessa.

Vate on päättänyt 26.1.2022 kokouksessaan, että henkilöstön työterveyshuollon palveluiden kilpailuttamista koskevan tarjouspyynnön valmistelu aloitetaan yhdessä Sansian kanssa ja Sansialle annetaan toimeksianto valmistella tarjouspyyntöä. Sansian johdolla on käyty markkinavuoropuhelut viiden eri palveluntuottajan kanssa. Markkinavuoropuheluiden perusteella voidaan todeta, että palveluntuottajilla on erilaiset toimintatavat ja mahdollisuudet toteuttaa työterveyshuolto koko hyvinvointialueen henkilöstölle. Kevan asiantuntija on ollut mukana markkinavuoropuheluissa ja tukemassa prosessia.

Eläköitymisennusteet ja henkilöstövajausennuste

Keva on tehnyt vertailua eri hyvinvointialueiden kesken henkilöstön eläköitymisestä ja tehnyt ennusteen henkilöstövajauksesta vuonna 2030 hyvinvointialueittain.

Pohjois-Savo hyvinvointialueella tulee eläköitymään seuraavan 10 vuoden aikana vanhuuseläkkeelle:

Sairaanhoitajista 18 %
Lähihoitajista 26 %
Sairaala- ja laitospulaisista 36 %
Sosiaalityöntekijöistä 16 %

Pohjois-Savo hyvinvointialueella tule eläköitymään seuraavan 10 vuoden aikana työkyvyttömyyseläkkeelle:

Sairaanhoitajista 4,1 %
Lähihoitajista 5,6 %
Sairaala- ja laitospulaisista 7,2 %
Sosiaalityöntekijöistä 5,8 %

Ennuste henkilöstövajauksesta Pohjois-Savon hyvinvointialueella vuonna 2030:

Sairaanhoitajat -20,8 %
Lähihoitajat -5,6 %
Psykologit -52,5 %
Sosiaalityöntekijät -49 %
Yleislääkärit -35,5 %

Yhteenveto

Ottaen huomioon Kevan selvityksestä ilmi käyvien eläke ennusteiden ja henkilöstövajausennusteen, tulee työnantajan panostaa merkittäväällä tavalla henkilöstön työterveyshuollon palveluihin. Henkilöstön työkykyisyyteen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota ja tukea sitä laadukkailla ja kattavilla työterveyshuollon palveluilla.

Hallintosäännön 93 §:n mukaan aluehallitus päättää hankinnoista, joiden kustannus on yli 3 M€.

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää kilpailuttaa henkilöstön työterveyshuollon palvelut siten, että palvelutuotanto alkaa 1.1.2024 ja käynnistää markkinavuoropuhelut Sansian laatimasta tarjouspyynnöstä. Lopullinen tarjouspyyntö tuodaan erikseen aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Esittelijä

va. hyvinvointialuejohtaja Pekkanen Leila

Päätösehdotus Aluehallitus päättää kilpailuttaa henkilöstön työterveyshuollon palvelut siten, että palvelutuotanto alkaa 1.1.2024 ja käynnistää markkinavuoropuhelut Sansian laatimasta tarjouspyynnöstä. Lopullinen tarjouspyyntö tuodaan erikseen aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Päätös Aluehallitus päätti siirtää asian seuraavaan kokoukseen.

Ahall 30.05.2022 § 103
118/02.08.01/2022

Valmistelija: Janne Niemeläinen, muutosjohtaja, puh. 044 717 9460, janne.niemelainen@kuh.fi

Valmistelijan päätösehdotus:
Aluehallitus päättää kilpailuttaa henkilöstön työterveyshuollon palvelut siten, että palvelutuotanto alkaa 1.1.2024 ja käynnistää markkinavuoropuhelut Sansian laatimasta tarjouspyynnöstä. Lopullinen tarjouspyyntö tuodaan erikseen aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Esittelijä va. hyvinvointialuejohtaja Pekkanen Leila

Päätösehdotus Aluehallitus päättää kilpailuttaa henkilöstön työterveyshuollon palvelut siten, että palvelutuotanto alkaa 1.1.2024 ja käynnistää markkinavuoropuhelut Sansian laatimasta tarjouspyynnöstä. Lopullinen tarjouspyyntö tuodaan erikseen aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Päätös Merkitään pöytäkirjaan, että:
- Aino Kannainen ilmoitti olevansa esteellinen (HL 28.1 kohta 5) ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyä klo 14.55.
- Kati Hynninen poistui kokouksesta klo 14.55.
- Tarja Pöyhönen liittyi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 15.04
- Leila Pekkanen liittyi kokoukseen klo 15.22
- Sari Essayah poistui kokouksesta ja Annukka Ojala liittyi kokoukseen klo 15.22.

Ilpo Kärkkäinen esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Esitystä ei kannatettu.

Antti Kivelä esitti, että kilpailutukseen ei ryhdytä ja toistaiseksi työterveyshuollon palvelut järjestetään Järviseudun työterveyden sekä sen valitsemien kumppanien voimin. Järviseudun työterveyshuoltoa kehitetään omistajaohjauksen keinoin. Merja Rautiainen, Veijo Tirkkonen, Hannu Kokki ja Laura Meriluoto kannattivat Antti Kivelän esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys. Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Antti Kivelän vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 3

EI-ääniä: 9

TYHJÄ-ääni: 1

JAA-ääniä antoivat: Annukka Ojala, Riitta Raatikainen ja Markku Siponen

EI-ääniä antoivat: Kari Ojala, Veijo Tirkkonen, Karoliina Partanen, Antti Kivelä, Hannu Kokki, Laura Meriluoto, Pia Hedman, Tarja Pöyhönen ja Merja Rautiainen

TYHJÄ: Ilpo Kärkkäinen

Puheenjohtaja totesi, että päätökseksi tuli Antti Kivelän esitys: Kilpailutukseen ei ryhdytä ja toistaiseksi työterveyshuollon palvelut järjestetään Järviseudun työterveyden sekä sen valitsemien kumppanien voimin. Järviseudun työterveyshuoltoa kehitetään omistajaohjauksen keinoin.